

IMATRA

DETROITIN TIELLÄ

JANI TELKKÄ

IMATRA

DETROITIN TIELLÄ

Jani Telkkä

2026

Nimikkeen automaattinen analysointi tietojen, erityisesti mallien, trendien ja korrelaatioiden, saamiseksi tekijänoikeuslain 13b § (”tekstin- ja tiedonlouhinta”) mukaisesti on kielletty.

© 2026 Jani Telkkä

Kustannustoimitus: Jani Telkkä

Kannen suunnittelu: Jani Telkkä

Muut tekijät: Jani Telkkä

Kustantaja: BoD · Books on Demand, Mannerheimintie 12 B,
00100 Helsinki, bod@bod.fi

Kirjapaino: Libri Plureos GmbH, Friedensallee 273, 22763
Hampuri, Saksa

ISBN: 978-952-89-2167-7

SISÄLLYSLUETTELO

LUKU 1: KYMPPIPITONNIN KOLMIO.....	4
LUKU 2: VOIMAN KAUPUNKI.....	15
LUKU 3: KAKSOISKAUPUNKI.....	21
LUKU 4: NÄKYMÄTÖN RAJA.....	25
LUKU 5: SE AAMU HELMIKUUSSA.....	29
LUKU 6: PORTTI PAMAHTAA KIINNI.....	32
LUKU 7: PILLIN ÄÄNI HILJENEE.....	39
LUKU 8: PIMEÄT IKKUNAT.....	44
LUKU 9: HALVIN NELIÖ SUOMESSA.....	49
LUKU 10: NUORET JOTKA EIVÄT PALAA.....	55
LUKU 11: VIISI VUOTTA, NELJÄ JOHTAJAA.....	59
LUKU 12: LANGAT KÄSISSÄ.....	63
LUKU 13: KUKA PÄÄTTÄÄ IMATRAN KOHTALOSTA?....	67
LUKU 14: MITÄ ON JO YRITETTY.....	71
LUKU 15: TOINEN TIE.....	74
TEKIJÄSTÄ.....	79
LÄHTEET.....	81

LUKU 1

KYMPPOSITONNIN KOLMIO

Kolmio. Imatran keskustassa. Seitsemänkymmentäneljä neliötä, kolme huonetta, keittiö ja parveke.

Hintapyyntö: kymmenen tuhatta euroa.

Lue se lause vielä kerran. Kymmenen tuhatta euroa — kokonaisesta kodista. Etelä-Suomessa sillä rahalla saa käytetyn auton. Ei aina edes hyväkuntoisen.

Olen nähnyt tämän ilmoituksen. Olen nähnyt kymmeniä sen kaltaisia. En yllättynyt, kun luin sen, koska tiesin jo, mitä oli tulossa. Se on tullut hitaasti, vuosien saatossa, ja sitten yhtäkkiä — aivan niin kuin nämä asiat aina tulevat.

Tämä kirja alkaa tästä asunnosta. Ei siksi, että se olisi poikkeus. Vaan siksi, että se on oire.

Kuvittele kaupunki, joka oli kerran täynnä elämää.

Tehtaat savusivat aamuvarhaisesta, kun aamuvuoro käveli portista sisään. Ukonniemen stadionilla oli täysi katsomo, kun paikallisjoukkue pelasi. Koskenparraan kioskillä oli lauantaisin jono. Valtionhotellin tornit kohosivat Imatrankosken yllä, ja koski itse pauhasi niin kovaa, että sen kuuli kauas — ei vain vetenä, vaan voimana, josta koko kaupunki eli.

Sellainen Imatra oli. Sellaisena moni meistä sen vielä muistaa: täydet koulut, joihin piti joskus rakentaa lisätilaa, kadut jotka eivät koskaan tyhjentyneet kokonaan edes iltaisin, naapurit joita tervehdittiin nimeltä.

Koskenparras, Imatran kävelykatu ja kaupallinen keskusta.

Kuva: SeppVei / Wikimedia Commons (public domain), 2010.

Nyt täällä on toisenlaista hiljaisuutta. Ei sitä draamaattista, elokuvamaista tyhjyyttä. Vaan hitaasti hii-pivää lajia. Yksi kauppa kiinni kerrallaan. Yksi asunto tyhjänä kerrallaan. Yksi nuori kerrallaan, joka lähtee eikä palaa.

Numerot kertovat saman tarinan kuin silmä kertoo. Vuoden 2023 lopussa Imatralla asui ensimmäistä kertaa kaupungin historiassa alle 25 000 ihmistä. Kaksi vuotta myöhemmin meitä oli enää 24 385. Vielä vuonna 1980 Imatralla asui yli 36 000 ihmistä. Se tarkoittaa, että joka kolmas silloinen imat-

ralainen on jo lähtenyt — useimmiten muuttanut, ei kuollut.

Ja siinä missä väki vähenee, työttömyys kasvaa. Kesällä 2026 Imatran työttömyysaste oli 17,8 prosenttia. Koko Etelä-Karjalan korkein. Yksi Suomen synkimmistä luvuista, piste.

Kun väki ja työ katoavat yhtä aikaa, jäljelle jää kysymys, jota täällä ei mielellään kysytä ääneen: mitä tälle kaupungille oikeastaan käy?

Minä sanon sen nyt, koska jonkun on sanottava se suoraan: Imatra on samalla tiellä, jolla Detroit oli neljäkymmentä vuotta sitten. Kaupunki, joka rakennettiin yhden vahvan teollisuuden ja yhden avoimen rajan varaan — ja joka nyt maksaa hintaa siitä, että molemmat pettivät lähes yhtä aikaa.

En kerro tätä ulkopuolisena.

Olen istunut vuosia niissä pöydissä, joissa Imatran luvut käydään läpi: talousarviokokouksissa, valtuustosalissa, niissä hetkissä, kun joku heijastaa väestöen-

nusteen seinälle ja koko huone hiljenee vähäksi aikaa. Olen kuunnellut, kun samat luvut esitetään vuosi toisensa jälkeen, aina vähän synkempinä ja aina vähän hiljaisemmalla äänellä, koska kukaan ei enää oikein tiedä, mitä niille pitäisi sanoa.

Valtuustokaudella 2021–2024 kävimme samaa keskustelua yhä uudelleen. Minä ja pari muuta olimme sitä mieltä, että käänteet olivat liian loivia — että kriisiin ei vastata varovaisilla säädöillä, vaan sillä pitää olla nimi ja järeät vaihtoehdot pöydällä. Muistan oman puheenvuoroni, jossa pyysin virkamiehiltä yksinkertaista listaa: mitkä kaupungin palveluista eivät ole lakisääteisiä. En pyytänyt sitä leikatakseni niitä yhdellä kynän vedolla, vaan siksi, että halusin nähdä mustaa valkoisella, mistä oikeasti on kyse, kun puhutaan “vaikeista valinnoista”. Puoluetoverini kysyi samaa listaa julkisesti useammin kuin kerran. Emme koskaan saaneet sellaista, joka olisi riittänyt todelliseen keskusteluun.

Konkreettisin todiste tuli kuitenkin omalta kohdaltani, ei kokoussalista. Vuosina 2011–2016 myin neljä omaa kiinteistöäni — paritalon, omakotitalon, pari

kerrostalo-osaketta — käytännössä kahdessa viikossa kappale. Sellaista oli tavallista silloin. Kun kokeilin samaa vuonna 2025, tilanne oli toinen maailma: kiinteistönvälittäjät miettivät ääneen, kannattaako asuntoa edes ottaa listoille. Yhdelle 500 neliön liiketilalleni — entiselle pelipaikalle — välittäjä kävi paikan päällä, totesi lyhyesti “ei kelpaa myytäväksi” ja lähti. Se kylmä kädenlämpö jäi mieleen pidemmäksi aikaa kuin osasin odottaa.

Samana vuonna ostin itse sijoitusasunnon: yksiön, ylimmän kerroksen niin sanotun kattuhuoneiston, velattoman kauppahinnan reilut 11 000 euroa. Tein tarjouksen viisi tuhatta. Vastaus tuli vuorokauden sisällä: sopii, tuo rahat niin kätellään. Remontoin parilla tuhannella eurolla, ja nyt se on kuin uusi — vastike 125 euroa, ei velkaa, vuokra liikkuu neloslukujen kieppeillä. Tällaisia kauppvoja tehdään Imatralla koko ajan, aivan kuin olisi marjametsässä hyvällä apajalla. Vain sillä erotuksella, että jokainen tällainen “hyvä kauppa” on jonkun toisen menetys — koti, jonka arvo ei enää ole mitä sen pitäisi olla.

Olen nähnyt myös toisenlaisen reaktion. Kun Yle teki muutama vuosi sitten jutun Imatran tyhjästä liiketiloista, moni imatralainen suuttui. Ei siksi, että juttu olisi ollut väärässä — vaan siksi, että sen kertoi joku muualta. “Ulkopuoliset tulevat arvostelemaan, kuinka huonosti meillä menee”, sanottiin silloin, ja sen sanottiin vihaisena.

Ymmärrän sen suuttumuksen täysin. Se on ylpeyttä, ja se ylpeys on ansaittua: tämä on ollut hieno kaupunki, ja se on yhä koti meille kaikille, jotka täällä asumme. Ylpeys ei ole ongelma. Ongelma on, jos ylpeys muuttuu vaikenemiseksi.

Juuri siksi tämän kirjan pitää tulla sisältä käsin. En ole toimittaja, joka poikkeaa kaupungissa parissa päivässä ja lähtee kirjoittamaan otsikkoa. Olen joku, joka äänestää täällä, maksaa veronsa täällä ja on itse istunut niissä pöydissä päättämässä — tai yhtä usein: päättämättä jättämässä.

Julkaisin aiemmin videon nimeltä “10 syytä miksi Imatra kuolee”. Se herätti keskustelua. Osa kiitti siitä, että joku vihdoinkin sanoi ääneen sen, mitä moni

JANI TELKKÄ

Jani Telkkä on imatralainen yrittäjä, joka on seurannut kotikaupunkinsa muutosta sekä asukkaan että päättäjän paikalta. Hän on istunut Imatran kaupunginhallituksessa ja valtuustossa vuodesta 2017 alkaen, ja kaupungin talouden suunta on puhuttanut häntä valtuustosalin suunnalta koko sen ajan.

Yrittäjänä hän tuntee rajakaupungin viime vuodet myös omalta kohdaltaan: yksi hänen yrityksistään ajautui konkurssiin vuonna 2024, kymmenen toimintavuoden jälkeen. Uusi yritys on nyt pystyssä. Samat vuodet näkyivät myös paikallisessa asuntomarkkinassa, jota hän on seurannut sekä myyjänä että ostajana — 2010-luvun nopeasta kaupanteosta 2020-luvun pysähtyneisyyteen.

Kirja sai alkunsa videosta "10 syytä miksi Imatra kuolee", joka herätti laajaa keskustelua kotikaupungissa. Tämä kirja kertoo saman tarinan uudelleen tarkistettuna, laajennettuna ja vietyä loppuun asti.

Hän asuu yhä Imatralla.

